

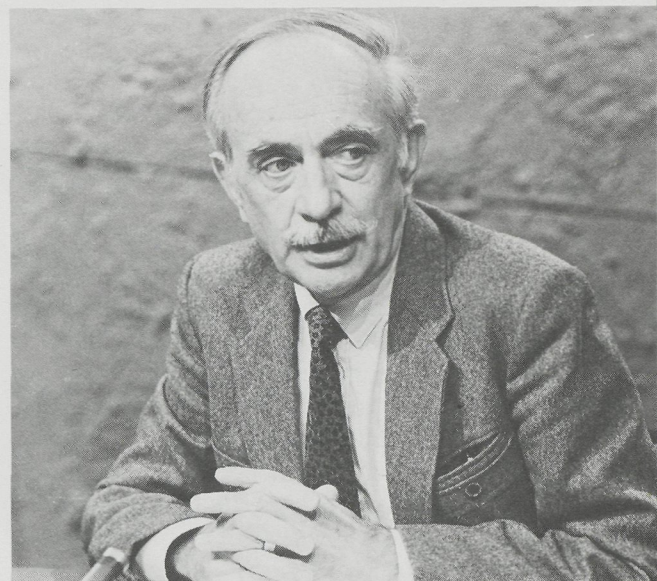

trachtte tegenover de partijen. Je gaf die mensen geen hand. Het was niet verboden om een hand te geven, maar je kreeg de indruk dat het geven van handen een onzedelijke handeling zou zijn. Het hoorde er niet bij. Nu, als vanzelf eigenlijk, gebeurt dat wel. Het is een rondetafelgesprek geworden, al is die tafel rechthoekig." Sommige partijen, vooral als het grote organisaties betreft, laten zich bijstaan door een advocaat. Hun aanwezigheid maakt de informele zitting van de Raad heel wat formeler, vindt Van Run. "Die advocaten treden op alsof ze voor het Hof staan. Hoogst potsierlijk. Ze overhandigen pleitnota's die in de bekende onleesbare stijl gesteld zijn. Een ellendig lange zin met veel bijzinnen die allemaal met 'dat' beginnen, de zogenaamde 'dat-stijl'."

Over de meeste zaken slaagt de Raad erin op korte termijn tot een eensluidend oordeel te komen, maar soms is de materie zo ingewikkeld dat er langdurige discussies aan de uiteindelijke besluitvorming voorafgaan.

Zo'n zaak was *Ministerie VROM contra Salverda en Runderkamp*. In het VPRO-televisieprogramma *Gouden Bergen* lieten Feike Salverda en Lex Runderkamp een telefonisch interview horen met een woordvoester van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne. De toenmalige minister, Winsemius, was daar boos over en diende een klacht in. Hij vond dat de twee journalisten niet zonder waarschuwing een gesprek mochten opnemen, en ook niet zonder toestemming van de minister en zijn woordvoester dat gesprek mochten uitzenden. Van te voren hadden Salverda en Runderkamp wel meegedeeld dat zij het gesprek zouden uitzenden. Dat leverde een moeizame discussie in de Raad op, aldus Herman van Run. "In dit geval was er niet onbehoorlijk gehandeld. In het algemeen moet een journalist geen gesprekken opnemen zonder daar van te voren voor te hebben gewaarschuwd. En in het algemeen mogen journalisten ook niet datgene wat is opgenomen uitzenden, zonder dat de geïnterviewde daarmee instemt. Maar in *dit* geval kon de woordvoester weten hoe journalisten handelen. Zij kon weten dat alles wat zij zei ook letterlijk mocht worden genomen, en dat de journalisten dit als geheugensteun mochten opnemen. In de tweede plaats was het in het kader van dit televisieprogramma, waar zoveel mogelijk de authenticiteit van de bronnen wordt getoond, redelijk dat óók datgene wat zo'n woordvoester zegt ten gehore wordt gebracht, zelfs al is zij het daar zelf mee oneens. De beslissing die de Raad moest nemen was niet eenvoudig, omdat er zoveel kanten aan de zaak zaten. Er is zelfs meer dan één bespreking aan gewijd."

Wie het niet eens is met een uitspraak van de Raad kan weinig anders doen dan de publiciteit zoeken en het gestelde aldaar bestrijden. Van Run vindt dat niet erg, integendeel, hij juicht die ontwikkeling zelfs toe. "Eén van de belangrijkste taken van de Raad is immers de meningsvorming over behoorlijk journalistiek gedrag. En daar kan het bediscussiëren van uitspraken van de Raad een bijdrage aan leveren. Ook, en misschien juist vooral wanneer commen-

Dr. Herman van Run: 'Beroepscode is veel te willekeurig.'
Foto ANP

Dr. Huub Evers: journalisten bestrijden de noodzaak van zijn beroepscode.
Foto AVC/VU

tatoren afwijkende oordelen hebben. Zo is het boek van Huub Evers óók nuttig, wanneer hij het met de Raad oneens is."

Naast het indienen van een klacht bij de Raad voor de Journalistiek, staat ook de gang naar de burgerlijke rechter open voor degenen die zich door de media benadeeld voelen. De rechter heeft meermalen laten blijken de uitspraken van de Raad als 'naglaswerk' te gebruiken. De president van de Amsterdamse rechtbank, *Asscher*, heeft reeds eerder laten weten erg veel prijs te stellen op een beroepscode voor journalisten. Herman van Run ziet overigens wel verschil tussen zaken die de Raad te behandelen krijgt en zaken die voor de rechter dienen. "Wij krijgen zaken die wat eenvoudig van aard zijn, waarvoor de drempel van het gerechtshof te hoog is. In een buurtblad heeft bijvoorbeeld iets onaangenaams over iemand gestaan. De betrokken verslaggever – een leerling van achttien jaar – had misschien beter kunnen weten. Het is toch te gek om daarmee